

Bruxelles, 15.3.2017
COM(2017) 131 final

RAPORT AL COMISIEI CĂTRE CONSILIU

**privind punerea în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/369 privind furnizarea
sprijinului de urgență pe teritoriul Uniunii**

Cuprins

I.	Introducere	3
II.	Avantajele care rezultă din Regulamentul privind sprijinul de urgență.....	4
1)	Valoarea adăugată a instrumentului dedicat sprijinului de urgență în cadrul Uniunii	5
a.	Rapiditatea acordării de asistență.....	5
b.	Parteneri experimentați din domeniul umanitar care răspund nevoilor populației afectate	5
c.	Un accent clar pe asistența umanitară.....	5
d.	O completare a capacităților existente	6
e.	Disponibilitatea expertizei dovedite și a capacității de monitorizare	6
2)	Realizări și rezultate	6
a.	Asigurarea de adăposturi	7
b.	Activități de pregătire pentru iarnă.....	7
c.	Asistență în numerar	8
d.	Activități de protecție.....	8
e.	Educație	8
f.	Furnizarea serviciilor de sănătate	9
g.	Furnizarea de produse alimentare și nealimentare și alte activități.....	9
III.	Coordonare și comunicare.....	9
1)	Coordonarea reacției la criza refugiaților și a migrației la nivelul UE	10
2)	Coordonarea și cooperarea cu statul membru afectat	10
3)	Coordonarea între organizațiile partenere	10
4)	Comunicarea privind acțiunile de sprijin de urgență întreprinse în Grecia	11
IV.	Calea de urmat în viitor	11

I. Introducere

În 2015 și 2016, aproape 1,1 milioane de persoane, care ar putea avea nevoie de protecție internațională, și de migranți în situație neregulamentară (denumiți în continuare „refugiați și migranți”) au reușit să ajungă în Uniunea Europeană (UE) pe ruta est-mediteraneeană. În vara anului 2015, când criza refugiaților a ajuns la momentul său de vârf, în Grecia seoseau zilnic 10 000 de migranți și de refugiați. Acest aflux brusc a creat o situație umanitară de urgență în cadrul UE.

UE a instituit deja instrumente financiare pentru a sprijini statele membre în formularea unui răspuns la diferite tipuri de provocări interne și pentru a-și exprima solidaritatea față de regiunile afectate de dezastre, însă criza refugiaților a căpătat o asemenea amploare încât s-a dovedit că niciunul dintre aceste instrumente nu era pe deplin potrivit pentru a face față nevoilor umanitare de mare anvergură cu care se confruntă UE. În Comunicarea Comisiei privind stadiul de realizare a acțiunilor prioritare din cadrul Agendei europene privind migrația¹ s-a subliniat faptul că UE trebuie să stabilească o capacitate de a furniza asistență umanitară în cadrul UE, pentru a sprijini statele membre care se confruntă cu un număr mare de refugiați și de migranți. Era nevoie de un instrument financiar flexibil cu o capacitate de reacție rapidă bazat pe solidaritatea europeană și pe capacitatea de mobilizare a expertizei existente.

În acest sens, la data de 19 februarie 2016, Consiliul European i-a solicitat Comisiei să instituie de îndată „capacitatea UE de a oferi ajutor umanitar pe plan intern, în cooperare cu organizații precum UNHCR, pentru a sprijini țările care se confruntă cu un număr mare de refugiați și de migranți, pe baza experienței Direcției Generale Ajutor Umanitar și Protecție Civilă a UE”².

La 2 martie 2016, Comisia a adoptat propunerea de Regulament (UE) 2016/369 al Consiliului privind furnizarea sprijinului de urgență pe teritoriul Uniunii³. Regulamentul a fost adoptat de Consiliu la 15 martie 2016⁴.

Așa cum a solicitat Consiliul European, regulamentul se bazează pe experiența solidă pe care Direcția Generală Protecție Civilă și Operațiuni Umanitare Europene (ECHO) din cadrul Comisiei a dobândit-o pe parcursul mai multor ani în domeniile sale de competență, ceea ce îi permite să utilizeze în Uniune expertiza sa acumulată în urma acțiunilor pe care le desfășoară în țări terțe. În plus, regulamentul vizează nu numai să abordeze provocările umanitare excepționale care decurg din presiunea constantă exercitată de migrație la frontierele externe ale Uniunii, ci și să țină seama de orice tip de dezastru natural sau provocat de om cu ample consecințe umanitare pe teritoriul UE. Prin urmare, regulamentul prevede, de asemenea, ca orice sprijin de urgență acordat de UE să fie pus în aplicare în conformitate cu principiile umanitare fundamentale convenite la nivel internațional, și anume umanitatea, neutralitatea, imparțialitatea și independența.

În plus, pentru a garanta o eficiență maximă, regulamentul prevede ca operațiunile de răspuns la situații de urgență să fie implementate de către organizațiile partenere⁵ cu care Comisia a semnat acorduri-cadru de parteneriat sau un acord-cadru financiar și administrativ. În același

¹ COM(2016) 85 final, Bruxelles, 10.2.2016.

² Concluziile Consiliului European EUCO 1/16, Bruxelles, 18-19 februarie 2016

³ COM(2016) 115 final, Bruxelles, 2.3.2016.

⁴ JO L 70, 16.3.2016, p. 1.

⁵ Printre acestea se numără organizații internaționale, organizații neguvernamentale și non-profit, precum și servicii specializate din statele membre.

timp, având în vedere că se acordă sprijin de urgență pe teritoriul unui stat membru al UE, se aplică cerințe specifice. Mai precis, asistența de urgență „susține și completează acțiunile statelor membre afectate”⁶, cu care trebuie întreținute relații strânse de cooperare și consultare.

Temeiul juridic prevede că sprijinul de urgență pentru gestionarea impactului umanitar al crizei refugiaților și a migrației este activat pentru o perioadă de trei ani, până la 16 martie 2019.

La scurt timp după adoptarea regulamentului Consiliului, situația pe ruta est-mediteraneeană s-a schimbat în mod radical. După Declarația UE-Turcia din 18 martie 2016⁷, numărul persoanelor care au trecut neregulamentar frontiera dintre Turcia și Grecia a scăzut puternic; până la 6 martie 2017, numărul mediu al persoanelor care trecuseră frontiera era de 79 de persoane pe zi⁸. Cu toate acestea, ca urmare a introducerii temporare a controalelor la frontierele interne ale unor state membre și la frontierele externe ale altor câteva țări aflate de-a lungul rutei est-mediteraneene, numărul persoanelor care reprezintă un motiv de îngrijorare în Grecia a ajuns la 62 000, din care peste 14 000 pe insule⁹. Acest lucru a condus la nevoi umanitare majore, printre care se numără asistența alimentară, nevoia de adăpost, de îngrijiri medicale, de apă, de instalații sanitare, de igienă, de produse nealimentare și de protecție.

Ar trebui remarcat faptul că, în 2016, Grecia era singurul stat membru care îndeplinea cele două condiții de „eligibilitate” prevăzute în regulament:

- amploarea deosebită și impactul dezastrului cu consecințe umanitare grave și ample asupra unuia sau a mai multor state membre și
- niciun alt instrument aflat la dispoziția statelor membre și a Uniunii nu este suficient.

Prin urmare, toate acțiunile finanțate până în prezent în temeiul regulamentului menționat anterior au fost destinate exclusiv abordării situației umanitare din Grecia.

În conformitate cu articolul 8 alineatul (1) din regulament, obiectivul prezentului raport este de a oferi o privire de ansamblu asupra principalului impact al Instrumentului dedicat sprijinului de urgență pe teritoriul Uniunii de la activarea sa, o analiză a principalelor provocări cu care se confruntă, precum și descrierea activităților planificate pentru viitor.

II. Avantajele care rezultă din Regulamentul privind sprijinul de urgență

Pe baza orientărilor stabilite de autoritățile elene, care au responsabilitatea finală pentru gestionarea crizei refugiaților și a migrației în Grecia, regulamentul le-a permis actorilor din domeniul umanitar să contribuie cu promptitudine la gestionarea consecințelor umanitare ale acestei crize. Acest lucru a condus la rezultate concrete în toate sectoarele pentru mai mult de 45 000 de beneficiari, repartizați în peste 30 de centre pe insule și în zona continentală a Greciei.

Principalele puncte forte ale acestui nou instrument și cele mai mari realizări operaționale sunt prezentate mai jos.

⁶ A se vedea articolul 1 alineatul (2) din Regulamentul (UE) 2016/369 al Consiliului.

⁷ A se vedea <http://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2016/03/07-eu-turkey-meeting-statement/>

⁸ Pe baza datelor furnizate Serviciului de sprijin pentru reforme structurale (SRSS) de către autoritățile elene

⁹ Date din 28/2/2017, potrivit autorităților elene: <http://mindigital.gr/index.php/προσφυγικό-ζήτημα-refugee-crisis/1009-summary-statement-of-refugee-flows-03-03-2017>

1) Valoarea adăugată a instrumentului dedicat sprijinului de urgență în cadrul Uniunii

Instrumentul dedicat sprijinului de urgență a fost conceput pentru a răspunde consecințelor umanitare grave rezultate în urma unor crize acute. Datorită acestuia, în perioada 2016-2017, Uniunea a putut oferi sprijin prompt și adecvat pentru refugiații și migranții aflați în Grecia. Printre caracteristicile sale de concepție inerente se numără:

a. Rapiditatea acordării de asistență

Instrumentul dedicat sprijinului de urgență se bazează pe proceduri adaptate și pe personal instruit să reacționeze la situații de urgență în întreaga lume. După ce a făcut o evaluare a nevoilor pentru a stabili prioritățile de finanțare, Comisia a anunțat la 19 aprilie 2016, la doar cinci săptămâni de la adoptarea regulamentului, că alocă 83 de milioane EUR¹⁰ unui număr de opt organizații partenere. Cu efect imediat după semnarea contractelor și la doar câteva zile după ce autoritatea bugetară a oferit finanțarea inițială, pe teren se ofereau deja adăposturi, servicii de igienă și de sănătate, servicii de protecție și de educație.

b. Parteneri experimentați din domeniul umanitar care răspund nevoilor populației afectate

Asistența este pusă în aplicare de parteneri experimentați din domeniul umanitar - agenții ale Organizației Națiunilor Unite, organizații internaționale și organizații neguvernamentale - ale căror competențe, cunoștințe profesionale și bună gestionare în formularea unui răspuns rapid la nevoi umanitare au condus la semnarea unor acorduri-cadru cu Comisia. Până în prezent, paisprezece parteneri, toți fiind deja activi în Grecia încă din faza incipientă a crizei refugiaților, au primit fonduri UE din partea Comisiei. Acești parteneri asigură, de asemenea, faptul că asistența este furnizată cu respectarea principiilor umanitare internaționale.

c. Un accent clar pe asistența umanitară

Alte instrumente juridice ale UE, cum ar fi Fondul pentru azil, migrație și integrare (FAMI), Fondul pentru securitate internă (FSI), Fondul de ajutor european destinat celor mai defavorizate persoane (FEAD) sau, atunci când este vorba de dezastre naturale, Fondul de solidaritate al Uniunii Europene (FSUE), pot alocă resurse financiare semnificative pentru asistență în Europa, însă acestea se bazează, în mare măsură, pe capacitățile administrative și operaționale ale guvernelor naționale, care pot fi deja supuse unei presiuni economice și financiare considerabile. În plus, aceste instrumente nu sunt concepute pentru a răspunde nevoilor strict umanitare ale unor grupuri mari de refugiați și migranți.

De asemenea, Mecanismul de protecție civilă al Uniunii (UCPM) oferă un sprijin extrem de necesar prin contribuții voluntare din partea statelor membre, dar nu este suficient de bine dotat pentru a aborda nevoile umanitare structurale, de mare amploare, care decurg din criza refugiaților.

Spre deosebire de aceste instrumente, Instrumentul dedicat sprijinului de urgență poate finanța rapid asistență umanitară destinată tocmai situațiilor de urgență.

¹⁰ A se vedea IP/16/1447, Bruxelles, 19.4.2016.

d. O completare a capacităților existente

Pentru a beneficia de sprijin de urgență, statele membre afectate nu trebuie să înființeze noi structuri sau mecanisme instituționale. Instrumentul dedicat sprijinului de urgență mai degrabă completează răspunsul umanitar furnizând resurse umane și financiare suplimentare. Operațiunile din Grecia au demonstrat că, pentru succesul operațiunii, este esențial să existe canale de comunicare eficiente și un mecanism de coordonare eficace, la care se adaugă personalul corespunzător din cadrul autorităților naționale responsabile.

e. Disponibilitatea expertizei dovedite și a capacității de monitorizare

Comisia dispune de o rețea de experți pe teren la nivel de sector și de proiect în întreaga lume. Trei dintre acești experți au fost redistribuiți pentru a monitoriza și pentru a coordona pe teren acțiunile finanțate. Prezența acestor experți este, de asemenea, crucială pentru sprijinirea partenerilor din domeniul umanitar în activitatea lor și pentru colaborarea cu autoritățile elene. Această acțiune promptă a fost esențială pentru demararea rapidă a proiectelor finanțate de UE. În plus, o parte dintre experții tematici internaționali ai Comisiei (de exemplu, experții în domeniul serviciilor de sănătate, al protecției și al chestiunilor legate de gen) au fost, de asemenea, trimiși în Grecia pentru a demara operațiunile care țin de domeniile lor de competență.

2) Realizări și rezultate

În 2016, principalele priorități operaționale au fost furnizarea de adăposturi și pregătirea pentru iarnă, furnizarea de asistență prin intermediul transferurilor de numerar, furnizarea de protecție a minorilor neînsoțiți și de educație în situații de urgență, precum și furnizarea de servicii de sănătate¹¹.

În total, în 2016 s-au contractat 191,9 milioane EUR, după cum urmează:

Partener¹²	Valoarea contractului
OXFAM-NL	6 000 000
STC-UK	7 000 000
DRC-DK	14 870 000
IRC-UK	16 500 000
UNHCR-CH	65 000 000
MDM-BE	7 000 000
ASB-DE	6 800 000
FISCR-CH	17 000 000
NRC-NO	11 000 000
IOM-CH	17 800 000
CARE-DE	3 500 000

¹¹ *Emergency Support Financing Decision Operational Priorities*, document disponibil la adresa <http://ec.europa.eu/echo/sites/echo-site/files/esop.pdf>.

¹² OXFAM, Întalul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați (UNHCR), Organizația Internațională pentru Migrație (OIM), Federația Internațională a Societăților de Cruce Roșie și Semilună Roșie (FISCR), Comitetul internațional de salvare (IRC), Consiliul danez pentru refugiați (DRC), Arbeiter-Samariter-Bund (Uniunea Lucrătorilor Samariteni) (ASB), organizația „Salvați Copiii” (STC), Médecins du Monde (MDM), Consiliul norvegian pentru refugiați (NRC) și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF), Care International (CARE), Mercy Corps (MCE) și Terre des Hommes (TDH).

MCE-UK	6 250 000
UNICEF-US	8 500 000
TDH-CH	4 700 000
TOTAL	191 920 000

Tabel: Finanțare din partea UE pentru fiecare partener cu care s-au încheiat contracte în 2016

a. Asigurarea de adăposturi

Comisia a alocat suma de 80 de milioane EUR UNHCR, IOM, IRC, FISCR, ASB, DRC, NRC și OXFAM, care urmează să ofere **adăpost** unui număr de peste 35 000 de persoane care reprezintă un motiv de îngrijorare în Grecia. În coordonare cu autoritățile elene, s-au desfășurat activități finanțate de Instrumentul dedicat sprijinului de urgență în 30 de centre temporare și permanente din cele 49 de centre identificate de guvernul elen pe continent. La 14 februarie 2017, acestea găzduiau 11 568 de persoane, capacitatea totală fiind de 18 510. Activitățile includ lucrări de dezvoltare a centrului, furnizarea de corturi (într-o primă etapă), de clădiri din prefabricate, precum și pregătirea pentru iarnă și renovarea clădirilor existente. Răspunsul a inclus, de asemenea, acordarea de fonduri pentru reabilitarea, modernizarea și construcția de sisteme și instalații de încălzire și de electricitate pentru asigurarea serviciilor de alimentare cu apă și de salubritate.

b. Activități de pregătire pentru iarnă

Organizațiile partenere au întreprins acțiuni care contribuie la pregătirea pentru iarnă, cuprinzând, printre altele, asigurarea de adăposturi, precum și intervenții legate de alimentarea cu apă, salubritate și igienă, grație cărora s-au îmbunătățit în mod semnificativ condițiile de viață și s-a oferit un adăpost sigur în lunile de iarnă. Toate cele 30 de centre finanțate de Instrumentul dedicat sprijinului de urgență sunt pregătite pentru iarnă. Printre activitățile întreprinse se numără îmbunătățirea izolației, instalarea de dispozitive de încălzire și îmbunătățirea condițiilor de securitate pentru atenuarea riscului sporit de incendii.

De exemplu, guvernul elen i-a încredințat UNHCR sarcina de a dezvolta infrastructura și de a face pregătiri pentru iarnă în cazul a 14 centre de pe continent¹³. Operațiunile de pregătire pentru iarnă a centrelor de care se ocupă UNHCR variază de la un centru la altul. În unele cazuri, UNHCR a instalat case prefabricate¹⁴, iar în altele a reabilitat clădirile existente și a modernizat infrastructurile¹⁵.

Iată și alte exemple:

- FISCR a oferit adăposturi de urgență în centrele temporare Softex și Cherso, precum și corturi, paleți pentru pardoseală, materiale izolatoare, precum și instalații de încălzire și kerosen.

¹³ Aceste centre se află în Alexandria, Nea Kavala, Katsikas, Filippiada, Lagadikia, Redestos, Petra Olympou, Schisto, Andravida, Eleonas, Elefsina, Kipselohori, Thermophiles și Rafina.

¹⁴ 150 în Alexandria, 180 în Lagkadikia, 100 în Filippiada, 100 în Katsikas, 180 în Schisto și 180 în Nea Kavala.

¹⁵ În Andravida, Elefsina, Thermopiles, Eleonas, Rafina.

- ASB a conectat clădirile la rețeaua de energie electrică astfel încât spațiile situate în Diavata și Anagnostopoulou să poată beneficia de lumină electrică și de încălzire.
- IOM execută lucrări de reconstrucție sau de renovare în următoarele 6 centre: Agios Andreas I, Agios Andreas II, Thiva, Serres, Drama și Kavala.

Ca o măsură directă de pregătire pentru iarnă, o serie de persoane care se aflau în centre inadecvate sau în care lucrările nu se terminaseră au fost, de asemenea, transferate la hoteluri sau în apartamente. La 28 februarie 2017, UNHCR transferase de unul singur mai mult de 3 100 de persoane. Populația care locuiește în aceste centre a fost expusă la condiții meteorologice nefavorabile și a fost adăpostită în adăposturi inadecvate, ceea ce a exacerbât riscurile pentru sănătate. Operațiunile de pregătire pentru iarnă puse în aplicare până în prezent au fost estimate la aproximativ 52 de milioane EUR.

c. Asistență în numerar

În 2016, valoarea totală a asistenței în numerar acordată persoanelor care prezintă motive de îngrijorare în Grecia a fost de 28,7 milioane EUR. Această sumă acoperă o serie de nevoi fundamentale, înlocuind asistența în natură care constă în distribuția de articole de primă necesitate, cu excepția ajutorului alimentar. Atunci când vor exista suficiente spații de gătit în centre, subvențiile multifuncționale pot acoperi toate nevoile de bază ale refugiaților din Grecia, inclusiv ajutorul alimentar. În februarie 2017, peste 35 000 de persoane care locuiesc în 55 de centre situate pe continent și pe insule, precum și în două așezări urbane au primit asistență în numerar, acordată prin intermediul cardurilor preplătite. Asistența în numerar le oferă demnitate refugiaților și migranților prin consolidarea libertății lor de a alege, prezintă avantaje economice directe pentru comunitățile-gazdă locale (de unde sunt achiziționate produsele alimentare și cele nealimentare) și oferă o soluție mult mai eficientă din punctul de vedere al costurilor.

d. Activități de protecție

Prin Instrumentul dedicat sprijinului de urgență, Comisia a acordat 33 de milioane EUR ASB, OXFAM, IRC, UNHCR, DRC, NRC, FISCR, STC, MCE, CARE, TDH și UNICEF pentru activități de protecție în Grecia. Din acest total, s-au alocat 23 de milioane EUR pentru activități de protecție a copiilor destinate unui număr de peste 21 000 de minori refugiați și migranți aflați în Grecia¹⁶. Printre aceste activități se numără oferirea de consultanță psihosocială, punerea la dispoziție a unor spații adaptate pentru copii, a unor sisteme de gestionare a cazurilor, a unor instrumente pentru regăsirea familiilor și furnizarea a 417 spații de urgență pentru minorii neînsoțiți în centre special amenajate, în conformitate cu standardele elene în materie de îngrijire. Două treimi dintre copiii care locuiesc în tabere beneficiază de spații adaptate și sigure în care se pot întâlni, se pot juca și pot regăsi un sentiment de normalitate. În paralel, acest sistem permite identificarea copiilor aflați în situații de risc care necesită asistență specializată din partea unei echipe de profesioniști în domeniul asistenței sociale și facilitează un contact mai strâns cu părinții. O altă serie de activități au vizat protejarea femeilor, a persoanelor în vârstă și a persoanelor cu handicap și informarea corectă a refugiaților și a migranților cu privire la statutul și la drepturile lor.

¹⁶ Date la 31 ianuarie 2017. [https://www.unicef.org/ceecis/General_data_January_2017_\(1\).pdf](https://www.unicef.org/ceecis/General_data_January_2017_(1).pdf)

e. Educație

S-au alocat 2,8 milioane EUR Organizației Internaționale pentru Migrație pentru transportul copiilor la școală și pentru distribuirea de rechizite pentru o parte dintre copiii refugiați cu vârstă de școlarizare (4-17 ani) aflați în Grecia, în conformitate cu strategia Ministerului Elen al Educației privind accesul tuturor la educație. În paralel, s-au acordat 7,7 milioane EUR pentru a sprijini organizarea de activități educative nonformale complementare¹⁷ pentru peste 9 000 de copii care locuiesc în tabere de refugiați și în centre urbane, care cuprind și cursuri de alfabetizare, de matematică de bază, precum și cursuri în limba engleză și greacă sau cursuri în limba maternă a copiilor refugiați.

f. Furnizarea serviciilor de sănătate

În 2016, sprijinul de urgență în valoare de aproape 15 milioane EUR a furnizat asistență medicală primară, asistență medicală de specialitate, sprijin psihosocial și trimeri ale pacienților către spitale pentru mai mult de 38 100 de persoane din 26 de tabere de pe continent și din insule. În medie, s-au acordat peste 10 000 de consultații medicale în fiecare lună, pe lângă campaniile de vaccinare și sprijin psihosocial. De exemplu, în ceea ce privește asistența medicală primară, FISCR a realizat 67 994 de consultații noi¹⁸, ASB – 15 000, iar MDM – 25 966. În ceea ce privește campaniile de vaccinare, pe lângă cele organizate de Ministerul Sănătății, 2 763 de copii au fost vaccinați prin grija FISCR, iar 1 527 prin grija MDM. Toți pacienții care au necesitat spitalizare au fost transferați în spitale.

g. Furnizarea de produse alimentare și nealimentare și alte activități

S-au alocat 18,6 milioane EUR pentru sprijin de urgență în vederea furnizării de produse alimentare și nealimentare. În 2016 și în primele două luni ale anului 2017, UNHCR a furnizat peste 820 000 de articole de primă necesitate (pături, îmbrăcăminte, pelerine de ploaie, căciuli, mănuși etc.). Alte 6,2 milioane EUR au fost alocate organizațiilor partenere pentru sprijinirea acțiunilor de gestionare a centrelor (un partener pentru fiecare centru), a operațiunilor, precum și a acțiunilor de coordonare.

III. Coordonare și comunicare

O bună cooperare la toate nivelurile este factorul cel mai important pentru obținerea unor rezultate semnificative. În special, organizațiile partenere au evidențiat faptul că s-au obținut rezultate bune atunci când a existat o bună cooperare cu autoritățile elene și cu partenerii locali. Pe de altă parte, acolo unde această cooperare nu a fost optimă, răspunsul umanitar a venit cu întârziere (de exemplu în ceea ce privește furnizarea de adăposturi, pregătirea pentru iarnă și alimentarea cu energie electrică a centrelor, aprovizionarea cu alimente, aspectele legate de securitate).

Comunicarea la toate nivelurile reprezintă un alt factor important. Îmbunătățirea comunicării cu comunitățile locale și cu beneficiarii de asistență este esențială pentru eficiența și eficacitatea răspunsului. Comunicarea externă este necesară pentru asigurarea unei vizibilități adecvate și a înțelegerii răspunsului UE. În 2017, Comisia va continua să lucreze împreună cu partenerii umanitari în vederea unei bune comunicări.

¹⁷ Activitățile educative nonformale se derulează în afara sistemelor naționale formale (acestea din urmă nu pot fi finanțate prin Instrumentul dedicat sprijinului de urgență). De altfel, aceste activități le permit copiilor care nu au mai fost școlarizați de câțiva ani să recupereze decalajul și, ulterior, să se integreze în sistemul de învățământ formal.

¹⁸ Este vorba de persoane care au fost consultate pentru prima dată sau pentru un motiv medical diferit.

1) Coordonarea reacției la criza refugiaților și a migrației la nivelul UE

Acțiunile întreprinse în cadrul Instrumentului dedicat sprijinului de urgență trebuie să fie puse în aplicare în deplină sinergie și complementaritate cu alte instrumente financiare, în special cu cele care oferă diferite forme de asistență de urgență. În 2015 și 2016, UE a fost de departe cel mai important donator de ajutor umanitar pentru soluționarea crizei refugiaților din Grecia, contribuind cu 77 % din totalul finanțării¹⁹. Pentru a maximiza impactul și pentru a evita suprapunerile sau lacunele, este esențial să se asigure un nivel ridicat de coordonare atât în cadrul Comisiei, cât și cu alte instituții, agenții și organisme ale UE, precum și cu autoritățile competente din statele membre afectate.

2) Coordonarea și cooperarea cu statul membru afectat

Comisia trebuie să mențină relații strânse de cooperare și consultare cu statul membru afectat, în special în ceea ce privește selectarea partenerilor. În plus, având în vedere că se acordă asistență de urgență pentru a sprijini și pentru a completa acțiunile statului membru afectat, Comisia și partenerii săi trebuie să își desfășoare activitatea în conformitate cu planul definit de autoritățile elene. Uniunea Europeană are o experiență bogată în finanțarea asistenței umanitare în țări terțe, însă acest instrument a oferit o primă ocazie de a întreprinde acțiuni umanitare într-un stat membru al UE. În același timp, nu trebuie să uităm faptul că este prima dată când autoritățile elene se confruntă cu o criză umanitară de o asemenea amploare.

Pentru a facilita o coordonare mai structurată cu Ministerul de politică în domeniul migrației, începând din mai 2016, Comisia organizează reuniuni periodice prin videoconferință, la care participă reprezentanți ai ministerelor și ai tuturor organizațiilor partenere. Această practică asigură un flux complet de informații privind deciziile autorităților naționale și ale organizațiilor partenere de pe teren și permite examinarea diferitelor priorități, precum și identificarea unor soluții imediate pentru problemele care pot apărea.

Este important ca autoritățile din statul membru afectat să aibă o planificare clară pentru stabilirea unei bune coordonări, care este, la rândul său, o condiție prealabilă pentru acțiuni umanitare eficiente, eficiente și coerente.

În ceea ce privește planificarea financiară, s-au realizat progrese semnificative. În februarie 2017, guvernul elen și serviciile relevante ale Comisiei au convenit asupra unei planificări financiare privind centrele de primire și nevoile refugiaților și ale migranților cu finanțare de la bugetul național, FAMI și Instrumentul dedicat sprijinului de urgență.

S-au înregistrat progrese, iar coordonarea cu autoritățile naționale, care sunt, în ultimă instanță, responsabile pentru reacție, rămâne esențială pentru ca ajutorul să fie eficient și furnizat la timp. Aceasta va rămâne o prioritate pe parcursul anului 2017, cu un accent deosebit pe o mai bună planificare și luare a deciziilor operaționale.

3) Coordonarea între organizațiile partenere

În 2016, 14 organizații partenere au semnat contracte cu Comisia pentru punerea în aplicare a acțiunilor finanțate în temeiul regulamentului în Grecia. La rândul lor, aceste organizații colaborează cu o serie de parteneri pentru punerea în aplicare a acțiunilor. Având în vedere faptul că beneficiarii sunt repartizați în toată țara, în spații de cazare închiriate, în centre

¹⁹ Oficiul Organizației Națiunilor Unite pentru coordonarea afacerilor umanitare („OCHA al ONU”), septembrie 2016.

formale și informale atât pe continent, cât și pe insule, este foarte important să existe o coordonare eficientă.

Atât la nivel local, cât și la nivel național, s-au creat o serie de grupuri de lucru tematice, iar informațiile au fost centralizate cu ajutorul instrumentelor informatice²⁰. Comisia și autoritățile elene participă la aceste grupuri de lucru, care facilitează schimbul de informații și coordonarea și care le oferă autorităților un sprijin activ în coordonarea răspunsului umanitar.

Principala prioritate în 2017 va fi menținerea unei coordonări eficiente între toți actorii din domeniul umanitar, respectând totodată cele mai înalte standarde în materie de răspuns.

4) Comunicarea privind acțiunile de sprijin de urgență întreprinse în Grecia

Pentru cetățenii UE, Instrumentul dedicat sprijinului de urgență este o dovadă clară a solidarității, care demonstrează că UE poate aborda provocările umanitare urgente printr-un efort colectiv. În acest context, Comisia promovează în mod activ o bună comunicare și vizibilitate între partenerii din domeniul umanitar și, în acest sens, și-a intensificat propriile activități de comunicare, în special pe site-ul său web și pe platformele de comunicare socială.

În plus, comunicarea trebuie să vizeze atât comunitățile locale, cât și populația migrantă din Grecia pentru a spori implicarea acestora și pentru a face față reacției de opoziție a acestor grupuri față de operațiunile în curs.

Deși în 2016 s-au înregistrat numeroase progrese, în 2017 se așteaptă mai multe eforturi și rezultate în ceea ce privește activitățile de informare și de comunicare cu migrații și cu populația locală.

IV. Calea de urmat în viitor

Deși s-au realizat progrese importante în ceea ce privește abordarea celor mai urgente nevoi umanitare identificate în Grecia, mai rămân de abordat o serie de deficiențe prezentate mai în detaliu în documentul din 2017 intitulat „Priorități operaționale pentru sprijin de urgență”²¹. Sprijinul de urgență va fi implementat în deplină concordanță cu planificarea financiară pentru 2017 convenită între guvernul elen și serviciile relevante ale Comisiei, astfel încât să se asigure complementaritatea tuturor instrumentelor și a acțiunilor.

În ceea ce privește **adăposturile**, refugiații și migrații sunt găzduiți în diverse centre ale căror standarde de calitate diferă și care constituie fie soluții de cazare temporare, fie soluții pe termen mai lung. În 2017, prioritatea constă în orientarea către sisteme de închiriere în mediul urban cu acces la serviciile sociale, întrucât aceasta este o modalitate mai demnă de cazare în cazul unei șederi prelungite.

În 2016 și în primele luni ale anului 2017, în taberele de refugiați s-a furnizat zilnic hrană caldă. Pentru ca persoanele care suscită motive de îngrijorare să își poată face singure cumpărăturile și să își poată **găti**, se urmărește extinderea progresivă a **sistemului multifuncțional de asistență în numerar** pornind de la programele de asistență în numerar pentru produsele nealimentare elaborate în 2016. Acest sistem va completa investițiile în infrastructurile rețelei de energie electrică și în echipamentele din spațiile colective de gătit, care au fost deja realizate sau care sunt în curs de realizare în centre.

²⁰ A se vedea <http://data.unhcr.org/mediterranean/regional.php>

²¹ A se vedea <http://ec.europa.eu/echo>

În domeniul **asistenței medicale**, trebuie asigurată capacitatea de acordare a primului ajutor și a asistenței medicale de urgență cu orientarea adecvată a pacienților către sistemul național de sănătate. Ar trebui asigurat accesul la un pachet de servicii de sănătate de bază, prin facilitarea transportului și prin asigurarea unor servicii de traducere. Trebuie extinse campaniile de vaccinare.

Instalațiile de apă și instalațiile sanitare sunt în continuare insuficiente în multe locuri. Prin urmare, trebuie să se continue furnizarea unor astfel de instalații.

În ceea ce privește **protecția**, se vor privilegia activitățile legate de protecția copilului în situații de urgență, cum ar fi regăsirea și reîntregirea familiei, nevoile psihosociale ale copiilor afectați de conflicte și strămutări de populație. Se vor finanța, de asemenea, servicii de interpretare menite să faciliteze schimbul de informații cu refugiații și migranții în limba lor maternă. În afară de minori, nevoile de protecție includ gestionarea cazurilor persoanelor vulnerabile, cum ar fi persoanele cu handicap, mamele singure etc.

În ceea ce privește **educația**, există în continuare nevoi care trebuie satisfăcute în domeniul educației nonformale menite să completeze eforturile depuse de guvernul elen pentru a furniza educație publică tuturor copiilor refugiați și migranți. Tinerii refugiați și migranți (cu vârsta de 15-24 de ani) trebuie, de asemenea, să aibă acces la oportunități de învățare de calitate și favorabile incluziunii și să beneficieze de formare profesională și de cursuri de limbi străine pentru adulți pentru a dobândi competențe și pentru a se putea integra cu succes în societatea europeană.

Furnizarea sprijinului de urgență în Grecia a început imediat după adoptarea regulamentului. Acum, după un an, persistă nevoi pe teren și, prin urmare, nu este oportun să se întrerupă furnizarea de asistență în această etapă. Cu toate acestea, ar trebui să fie luate în considerare diferite opțiuni privind o eliminare treptată a asistenței și o preluare a operațiunilor de către autoritățile elene. În special, spre sfârșitul anului 2017, ar trebui să se organizeze o dezbatere cu partenerii pentru a pune la punct o strategie de ieșire pentru 2018, având în vedere faptul că regulamentul a fost activat doar pentru o perioadă de trei ani.

În primul an de punere în aplicare, beneficiile acțiunilor prevăzute în regulament sunt evidente. Flexibilitatea inerentă a regulamentului, care i-a permis, de exemplu, Comisiei să colaboreze cu parteneri de tradiție și experimentați, a facilitat abordarea nevoilor umanitare în Grecia. Transferul de cunoștințe privind operațiunile desfășurate în țări terțe către un stat membru al UE a contribuit, de asemenea, la oferirea unui răspuns rapid.